

Kalcit iz Tremerij pri Laškem

Vili Podgoršek, Miha Jeršek

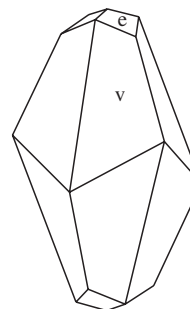
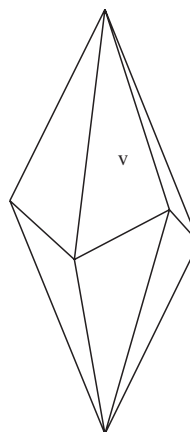
Gradbena dela in urejanje cestnih usekov so lahko lepa priložnost za najdbo kristalov. Eden izmed takšnih primerov je bil leta 1993 v Tremerjah pri Laškem.

Ozko cesto, ki povezuje Celje z Zidanim mostom, so nekoč speljali kar pod železniško progo, kar je bila ob naraščajočem prometu vedno večja ovira. Zato so pri Tremerjah zgradili nadvoz, hkrati pa tudi preuredili nekdanje križanje ceste in železnice. Ob nekdanjem podvozu so odkrili apnenca s številnimi žilami, zapolnjenimi s kristali kalcita. Posebno pozornost so vzbudili skupki kristalov kalcita, veliki do 50 x 50 cm. Čeprav so bili kristali zaradi gradbenih del poškodovani, je bilo razlogov za nadaljnje raziskovanje več kot dovolj.

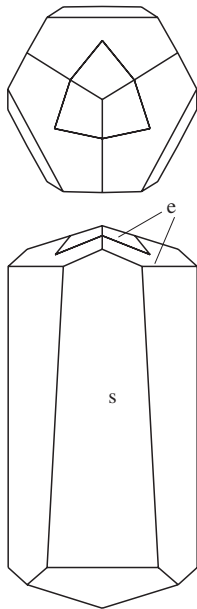
Posebnost **kalcita** tega najdišča so kristali dveh generacij. Pri starejši generaciji prevladujejo skalenoodri, na terminacijah pa

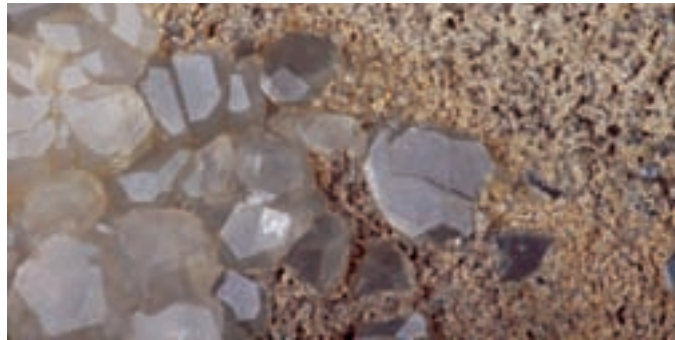
Skalenoedrsko generacijo kalcita prerašča mlajša generacija, za katero so značilni strmi romboedri. Posledica tega je, da imajo kristali na videz zaobljene kristalne ploskve; izrez 10 x 10 mm. Najdba in zbirka Vilija Podgorška. Foto: Miha Jeršek

Kristali kalcita z razvitimi skalenoodri $v\{211\}$ in položnimi negativnimi romboedri $e\{012\}$. Risbi: Miha Jeršek

Kalcit dveh generacij iz Tremerij pri Laškem. Za obe generaciji je značilno, da so vrhovi kristalov kalcita končajo s položnimi negativnimi romboedri $e\{012\}$. Sicer pa so za starejšo generacijo značilni skalenodri $v\{211\}$, za mlajšo pa strmi romboedri s s približnim indeksom $\{0.30.1\}$.
Risbi: Miha Jeršek

Strmoromboedrski kristali kalcita iz Tremerij pri Laškem so veliki do 1 cm. Najdba in zbirka Vilija Podgorška. Foto: Ciril Mlinar

Bližnji posnetek kalcita dveh generacij. Velikost posameznega kristala je do 10 mm. Najdba in zbirka Vilija Podgorška. Foto: Miha Jeršek

so včasih razviti položni romboedri. Kristalne ploskve so gladke, zato imajo kristali izrazit steklast sijaj. Posamezni kristali so veliki do 3 cm, ohranjeni skupki kalcitnih kristalov pa merijo do 20 cm. Običajno so brezbarvni, zaradi podlage pa včasih zelenkasti ali sivi. Na pravokotnih presekih na kristalografsko c -os je lepo vidna fantomska rast. To pomeni, da so se razmere pri rasti večkrat spremenile.

Starejšo generacijo skalenodrskih kristalov obrašča mlajša generacija, za katero so značilni strmi romboedri, vrhovi pa so zaključeni s položnimi romboedri – podobno kot pri nekaterih kristalih prve generacije.

Najdišče kalcita pri Tremerjah je bilo dostopno zelo malo časa. Kljub temu pa so ohranjeni primerki pomemben materialni dokaz o morfološki pestrosti kalcita na širšem območju Celja.